

BETALINGSFORUM

3. møte, 31. mars 2025

AGENDA

Møte 31. mars 2025

1. Velkommen og godkjenning av agendaen (5 min)

2. Digital identitet og finansiell inkludering (70 min)

Digital ID/lommebøker under eIDAS 2.0-reguleringen

- Digdir innleder (20 min)

Digital ID og inkludering

- Betalingsutvalget – vurderinger og forslag til tiltak, ved utvalgsleder Hægeland (10 min)
- Perspektiver fra forbrukersiden, ved Forbrukerrådet (5 min)
- Perspektiver fra finansnæringen, ved Finans Norge (5 min)
- Spørsmål/kommentarer/diskusjon (30 min)

3. NBO 2030 - status (30 min)

- Norges Bank innleder
- Spørsmål/kommentarer/diskusjon

4. Åpen post - ordet er fritt (10 min)

- Her kan medlemmene for eksempel kommentere utviklingstrekk av relevans for forumet og spille inn ønsker til/form på temaer på agendaen i kommende møter

5. Eventuelt (5 min)

Deltakerliste

Møte 31.mars 2025

- BankAxept, *Anders Lande*
- Bits, Eivind Gjemdal
- Digitaliseringsdirektoratet, Tor Alvik
- Finans Norge, Tom Høiberg
- DNB, Peer Theien
- Eika, Erlend Sundvor
- Luster Sparebank, Jermund Lien Molland (via Teams)
- Nordea, Berit Høgslund Lund
- Norges Bank, Torbjørn Hægeland
- Sparebank 1 Gruppen, Tore Haarberg
- Finansdepartementet, *Maren Børslien*
- Finanstilsynet, Knut Haugan
- Fintech Norway, Niklas Sandqvist
- Forbrukerrådet, Elisabeth Realfsen
- Mastercard, Inge M Kjønnøy
- Vipps MobilePay AS, Kim Fuglsang Kristoffersen
- Virke, Jarle Hammerstad
- Visa, Helene Bredesen

1. Velkommen og godkjenning av agendaen

Betalingsforum

Betalingsforumet samler interessenter i betalingssystemet for gjensidig utveksling av informasjon om aktuelle saker og drøfting av innspill til hvordan betalingssystemet kan forbedres.

Forumet er et supplement til eksisterende møteplasser i betalingssystemet. Det vil normalt møtes to ganger årlig. Norges Bank leder forumet og stiller med sekretariat.

Referater fra møtene med informasjon på overordnet nivå gjøres offentlig tilgjengelig på denne nettsiden.

Relatert

[Rapport om finansiell infrastruktur](#)

[Det norske finansielle systemet](#)

[Digitale sentralbankpenger](#)

2. Digital identitet og finansiell inkludering

2.1 Digital ID/lommebøker under eIDAS 2.0-reguleringen
Digdir innleder

2.2 Digital ID og inkludering
Betalingsutvalget – vurderinger og forslag til tiltak, ved
utvalgsleder Hægeland
Perspektiver fra forbrukersiden, ved **Forbrukerrådet**
Perspektiver fra finansnæringen, ved **Finans Norge**

Spørsmål/kommentarer/diskusjon

Eidas 2.0

Tor Alvik - Digdir

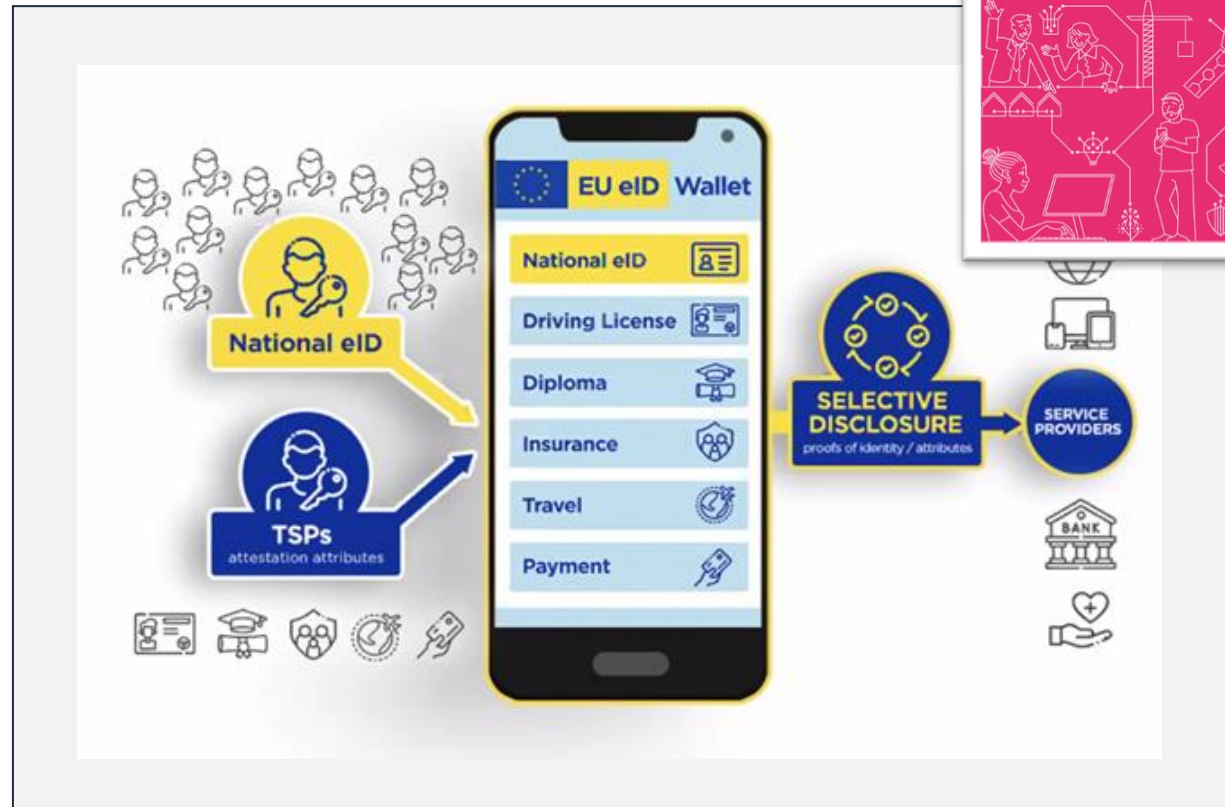
Betalingsforum møte 3 31/3

Staten må sørge for at eID på høyt nivå er tilgjengelig og gratis for alle

Felles krav

- Harmonisert løsning i alle land
- Harmonisert forretningsmodell
- En digital lommebok-app på telefonen
- Inneholder attesterte bevis
- Tvungen aksept i de fleste sektorer, også bank
- Store plattformer som Amazon Google, Facebook må akseptere

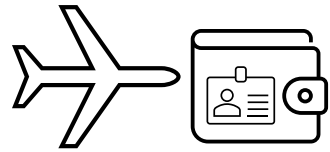
Brukerkontroll

Digdir Tidslinje for eIDAS 2.0

digdir.no

2023

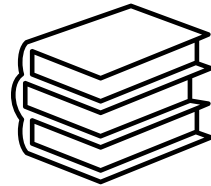

EUs pilotprosjekter startet

2024

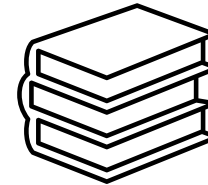
eIDAS 2.0 vedtatt
Gjelder fra 21 Mai

Rettsaker gjennomført

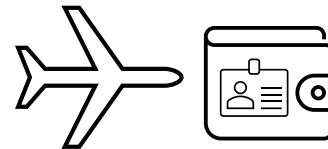
10 rettsaker har frist
21 November

2025-2026

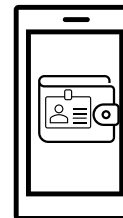

Rettsaker gjennomført

24 rettsaker har frist i 2025
2 rettsaker har frist i 2026

EUs pilotprosjekter første
runde avsluttes våren
2025, runde 2 2027

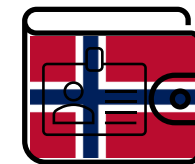

De første lommebøkene
kommer i EU
Frist 21.11.2026

-???

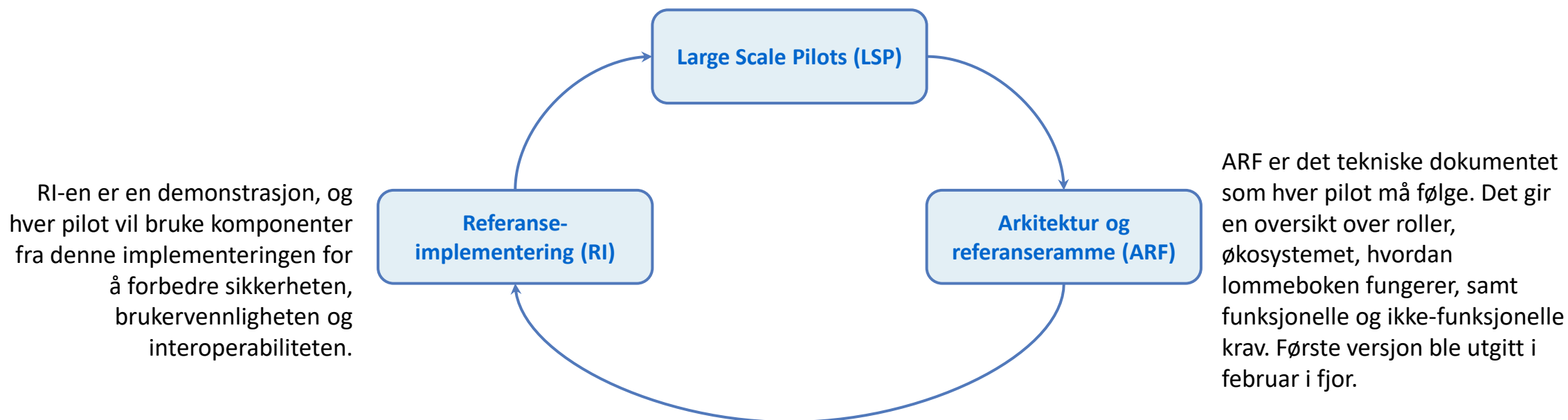
EØS prosess for
inkorporering i EØS-
avtalen og etterfølgende
inkorporering i norsk rett

Norsk digital lommebok
Digitaliseringsstrategien :
2030

Utviklingen av reglene for Den europeiske digitale identitetslommeboken bygger på en arkitektur- og referanseramme (ARF) samt en referanseimplementering (RI)

Målet med LSPene er å teste lommeboken i virkelige scenarier som spenner over ulike sektorer.

Overview of the Implementing Acts

First batch of IAs

21/11/24

Based on Art. 5a

- 1. Protocols and Interfaces:** This IA aims to ensure the proper implementation of protocols and interfaces crucial for the effective operation of the wallets.
- 2. Integrity and Core Functionalities:** This IA aims to lay down rules to ensure that Member States provide wallets that are interoperable and can be used for all their intended purposes.
- 3. Trust Framework:** This IA aims to ensure that the electronic notification system established by the European Commission acts as a secure and transparent communication channel for exchanging information between the Commission and the Member States.
- 4. Person Identification Data and Electronic Attestations of Attributes:** This IA aims to ensure the smooth lifecycle management of both personal identification data and electronic attestations, covering issuance, verification, revocation and suspension.

Based on Art. 5c

- 5. Certification:** This Implementing Act aims to lay down the requirements for certification of the conformity of European Digital Identity Wallets.

Other Implementing Acts

Second batch:

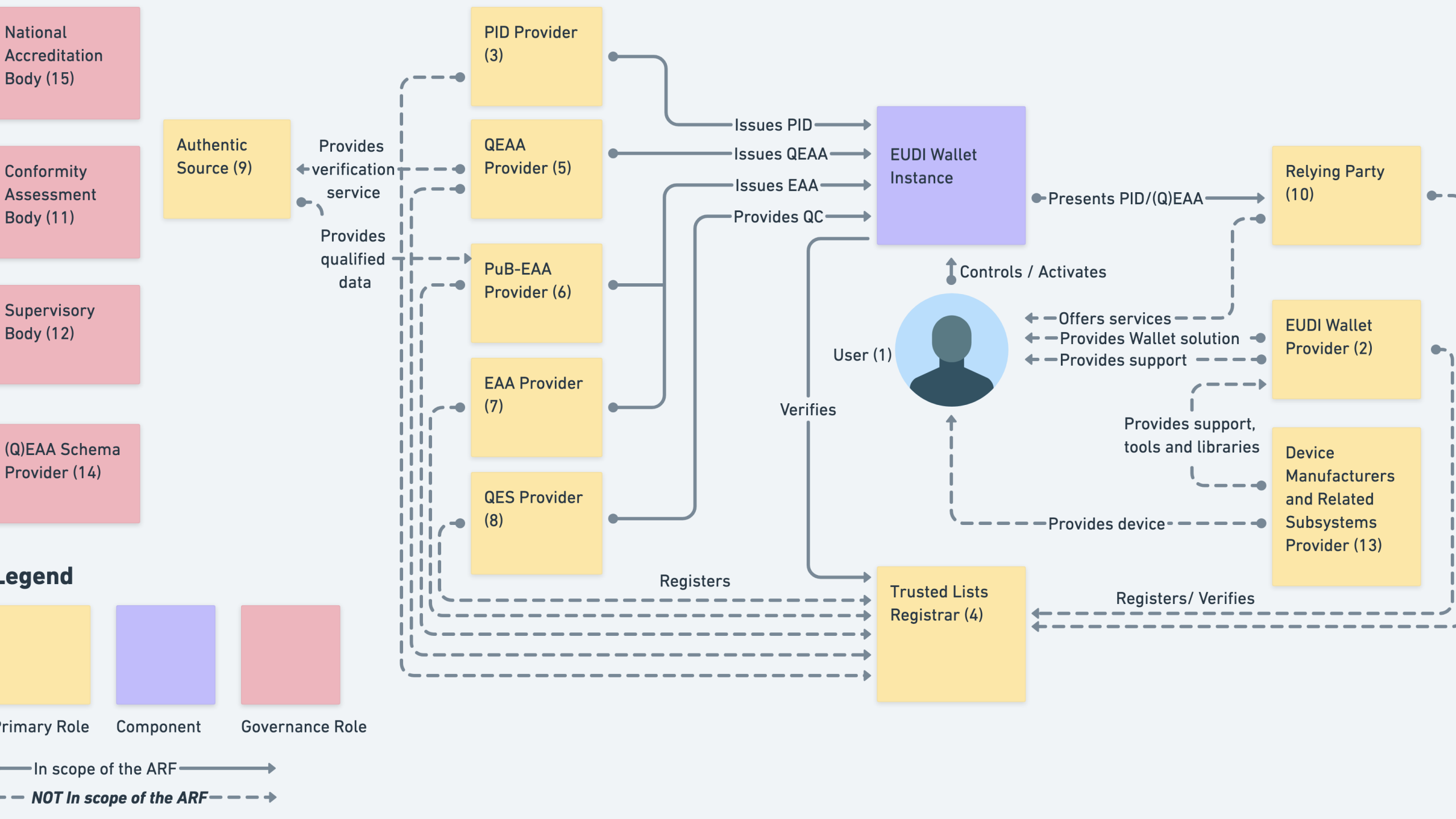
09/04/25

- Art. 5b: Relying Parties
- Based on Art. 5d: Wallets List
- Based on Art. 5e: Security Breaches
- Based on Art. 11b: Identity Matching
- Based on Art. 45d-f: Electronic Attestation of Attributes

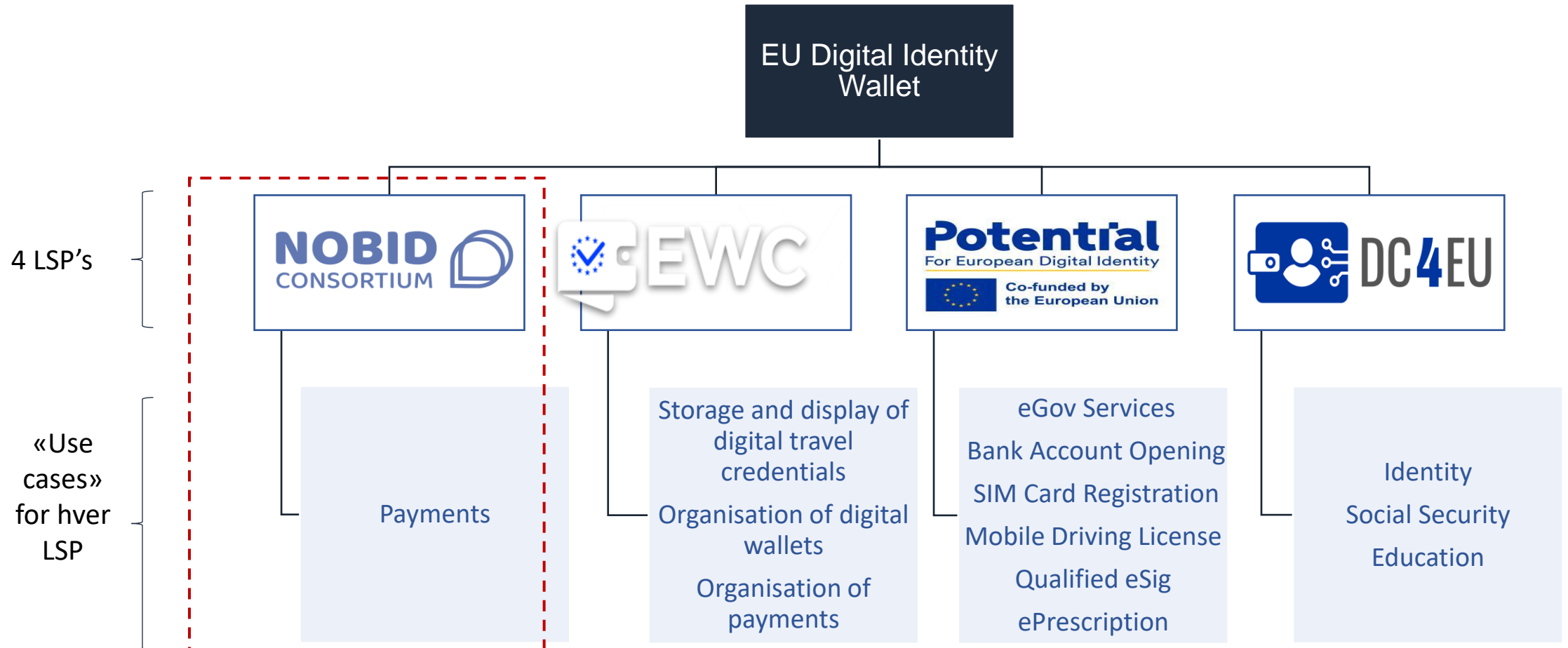
Third batch:

Due 21/05/25

- *Interoperability*
- *Trust & Security*
- *Governance of Trust Services*
- *General Requirements for (qualified) trust service providers*
- *Electronic signatures and electronic seals*
- *Other qualified trust services (incl. QERDS, QWACs, QARCHIV, QEL)*
- *QSigCD / QSealCD*

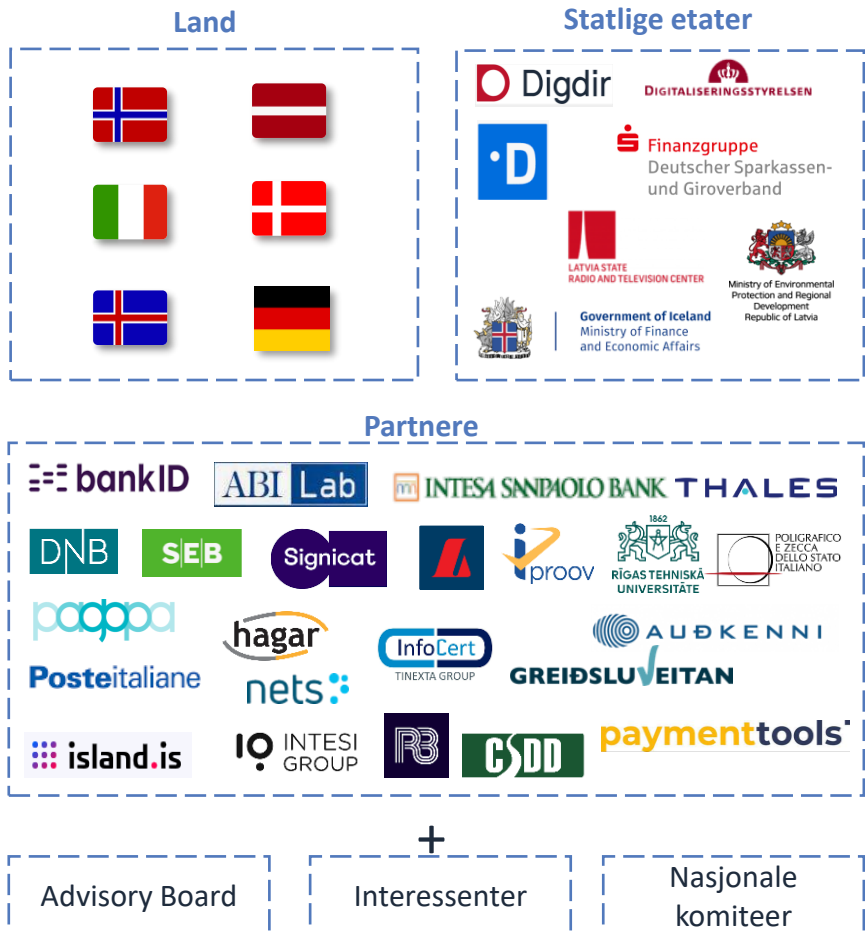

EU har startet fire store pilotprosjekter (LSP-er) for å støtte utviklingen av den europeiske digitale identitetslommeboken

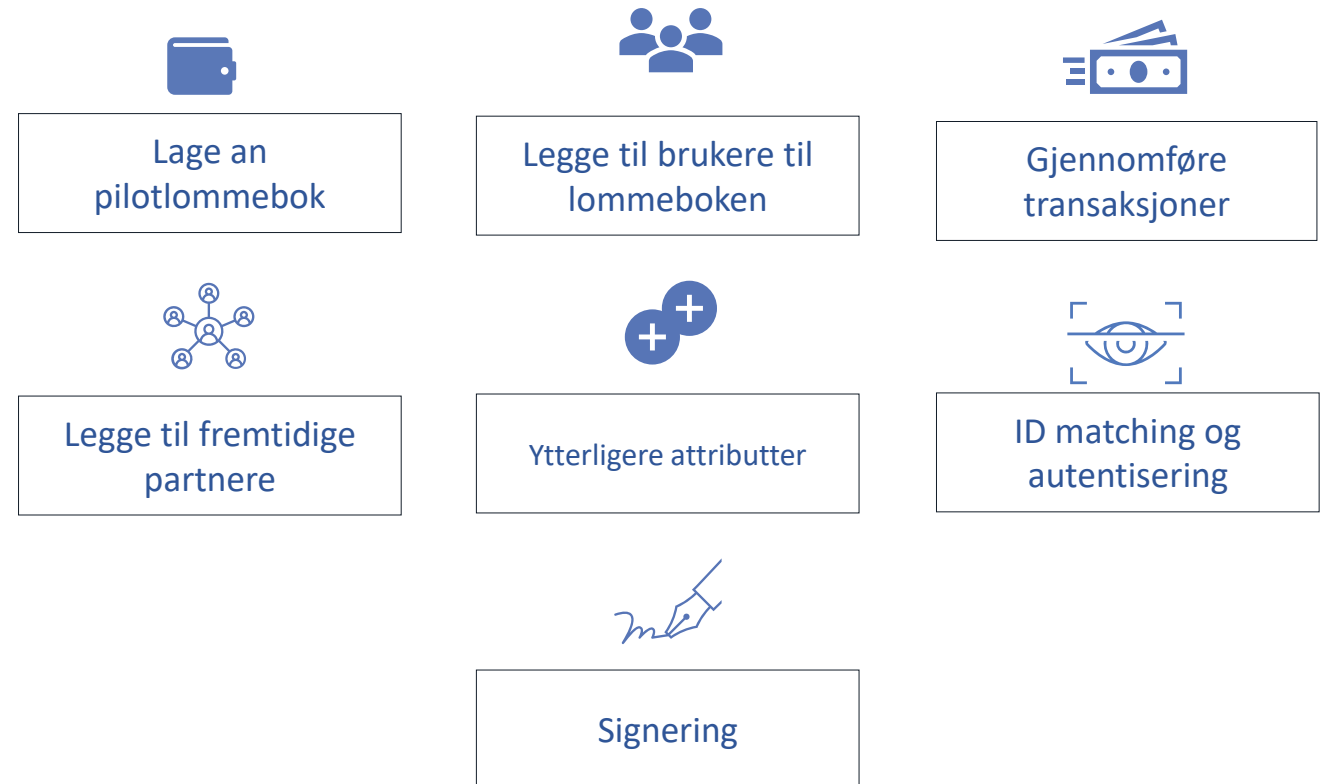
NOBID-LSP utvikler en storskala pilot for betalings scenariet i den europeiske digitale lommeboken

NOBID OVERSIKT

HVA VI SKAL OPPNÅ

Hovedformålet med NOBID-konsortiet er å gjennomføre en pilot for betalings scenariet gjennom syv trinn

Neste runder med Piloter 2025-2027

WE BUILD Consortium

Wallet Ecosystem for Business and payments Use cases on Identification,
Legal representation and Data sharing

Participating organisations:

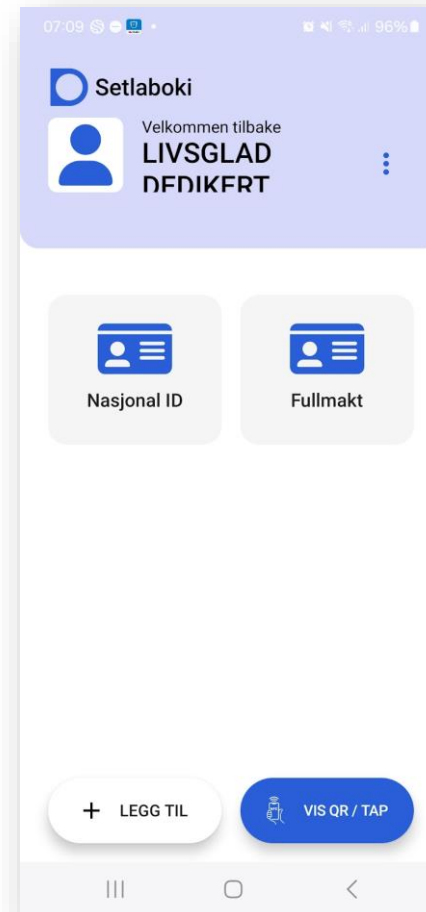
197

Feb 7, 2025

WE BUILD has been selected by the European Commission to participate in the second round of Large Scale Pilots for the EU Digital Identity Wallet

Formål med sandkassen

- Bygge erfaring med teknologien og infrastrukturen
- Stimulere til utprøving
- Dele kunnskap
- Identifisere moglegheiter og hindre i Noreg
- Bidra med kunnskapsgrunnlag til KVVU'en
- Førebu til nasjonal innføring

Konseptvalgutredning (KVU) på eID-området

- KVUen har sin bakgrunn i Nasjonal strategi for eID i offentlig sektor og tilhørende handlingsplan. Tre prioriterte tiltak fra handlingsplanen skal løses gjennom KVUen
- Oppdrag om gjennomføring av KVU gitt av Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet, Finansdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet. Departementene vil inngå i styringsstrukturen for arbeidet
- Utredningsarbeidet vil ledes av Digdir i tett samarbeid med Skatteetaten, Politidirektoratet og Utlendingsdirektoratet. Markedsaktører og andre relevante virksomheter vil involveres gjennom bruk av referansegrupper
- Formålet med KVUen er å utrede hvilke konsepter som er best egnet til å oppfylle regjeringens mål om at eID på høyt sikkerhetsnivå kan gjøres tilgjengelig for flere og mål om å tilby alle en digital lommebok med eID
- KVUen skal ferdigstilles innen 31.12.2025 og vil produsere et beslutningsgrunnlag for et eventuelt prosjekt, inkludert et anbefalt konsept

[Hjem](#) > Digital lommebok

Digital lommebok

Norge skal i likhet med resten av Europa innføre en digital identitetslommebok, noe som følger av eIDAS 2.0-forordningen som gjelder i EU/EØS. Lommebok-appen vil bli en trygg løsning for innbyggere som ønsker å bevise identitet og få tilgang til tjenester og handel. Dette vil forenkle hverdagen og styrke personvernet i samhandlingen med offentlig sektor og private virksomheter.

Nye nettsider
om identitets-
lommeboken:

samarbeid.digdir.no

Hva kan du bruke en digital lommebok til? →

Med den personlige digitale lommeboken kan du enkelt bevise hvem du er, betale på en sikker måte og ta vare på førerkort, attester og andre viktige bevis. Du bestemmer selv hvem som skal få tilgang til dine opplysninger, noe som styrker personvernet. Lommeboken skal fungere på tvers av landegrensene i Europa.

Hva betyr lommebøker for brukersteder? →

Digitale lommebøker åpner nye muligheter for innbyggere, forvaltningen, næringsliv og frivillig sektor. Den vil forenkle personlig identifikasjon, kontakt med det offentlige, kjøp og salg, og styrker personvernet. Lommebøker kan også forenkle datautveksling mellom virksomheter.

Slik blir den norske lommeboken utredet →

Digdir gjennomfører en konseptvalgutredning (KvU) som skal vurdere alternative konsepter for et digitalt økosystem for lommeboken. Utredningen skal beskrive hvordan offentlig og privat sektor kan samarbeide om kjernestrukturen. Målet er å innføre lommeboken innen 2030.

Samarbeid, utprøving og innføring i Norge →

Digdir koordinerer implementeringen av EU-forordningen eIDAS 2.0 i Norge, rettsaktene og det juridiske regelverket som berører både offentlig og privat sektor. Den digitale lommeboken vil oppfylle kravet i forordningen om at alle EU/EØS-land skal tilby en offentlig utstedt eID på høyt sikkerhetsnivå.

Betalingsutvalgets utredning

Digital ID og inkludering

Betalingsforum // 31.mars 2025

Finansiell inkludering

«Problemer med å få gjennomført betalinger ikke skal være det som forhindrer personer fra å delta i samfunnet. Samtidig kan hensyn som kriminalitetsbekjempelse og kostnader gjøre det krevende å sikre at ingen noen gang faller utenfor. Målsettingen bør likevel være at dette skal gjelde så få som mulig, og færre enn i dag.»

«En stadig mer digitalisert betalingshverdag gjør at gapet mellom de som har tilgang til digitale betalingsløsninger og de som står utenfor, vokser seg større.»

«Så langt som mulig bør finansiell inkludering skje gjennom tilgang til de digitale betalingstjenestene. Dette vil gi mer effektiv og større grad av inkludering.»

NOU

Norges offentlige utredninger 2024: 21

Trygge og enkle betalinger
for alle

Tiltak for å øke finansiell inkludering for ulike grupper

Flere bør få tilgang til digitale betalingstjenester – rammeverk for basis banktjenester

Utfordringer med eID og tilgang til betalingstjenester må løses

Betalingsløsninger og -tjenester må være universelt utformet

De ikke-digitale må ivaretas

De som ikke håndterer betalinger må ivaretas

Digital ID - situasjon og utfordringer

BankID kreves i dag i mange betalingssituasjoner

- BankID ikke en forutsetning for å få og håndtere et kundeforhold i en bank, og regnes ikke som en grunnleggende banktjeneste
- Er per i dag den eneste tilgjengelige eID på sikkerhetsnivå «høyt» som er gratis for brukeren
- Ikke tilgang til Vipps uten
- Svært utbredt som løsning for å oppfylle krav om såkalt «sterk kundeautentisering» ved betaling med kort i forbindelse med handel på internett
- Brukes i stor utstrekning som påloggingsløsning til offentlige tjenester
- Har ikke offentlig eID på «høyt» sikkerhetsnivå

Utvalgets anbefalinger

eID

- Arbeidet med å etablere en offentlig eID på «høyt» sikkerhetsnivå bør prioriteres
- Bankene oppfordres til å utarbeide felles standarder for oppfølging og informasjon om alternativer som kan benyttes i stedet, i tilfeller hvor kundene ikke oppfyller kravene til å få utstedt en BankID
- Finansnæringen oppfordres til å vurdere om kravene til ID ved bruk av ulike betalingstjenester kan differensieres i større grad enn i dag, og utforske muligheten for å lage en enklere BankID
- Vipps oppfordres til å vurdere å akseptere andre eID-er i tillegg til BankID

NOU

Norges offentlige utredninger 2024: 21

Trygge og enkle betalinger
for alle

Utvalgets anbefalinger

Universell utforming

- Arbeidet med å oppdatere og tydeliggjøre regelverket for universell utforming av IKT bør prioriteres høyt. Så langt som mulig bør tilgjengelighet og inkludering være del av designfasen både når nye betalingsløsninger og -tjenester utformes og når eksisterende løsninger og tjenester videreutvikles
- Er BankID tilstrekkelig universelt utformet?

NOU

Norges offentlige utredninger 2024: 21

Trygge og enkle betalinger
for alle

Digital ID og inkludering

Betalingsforum 31. mars 2025

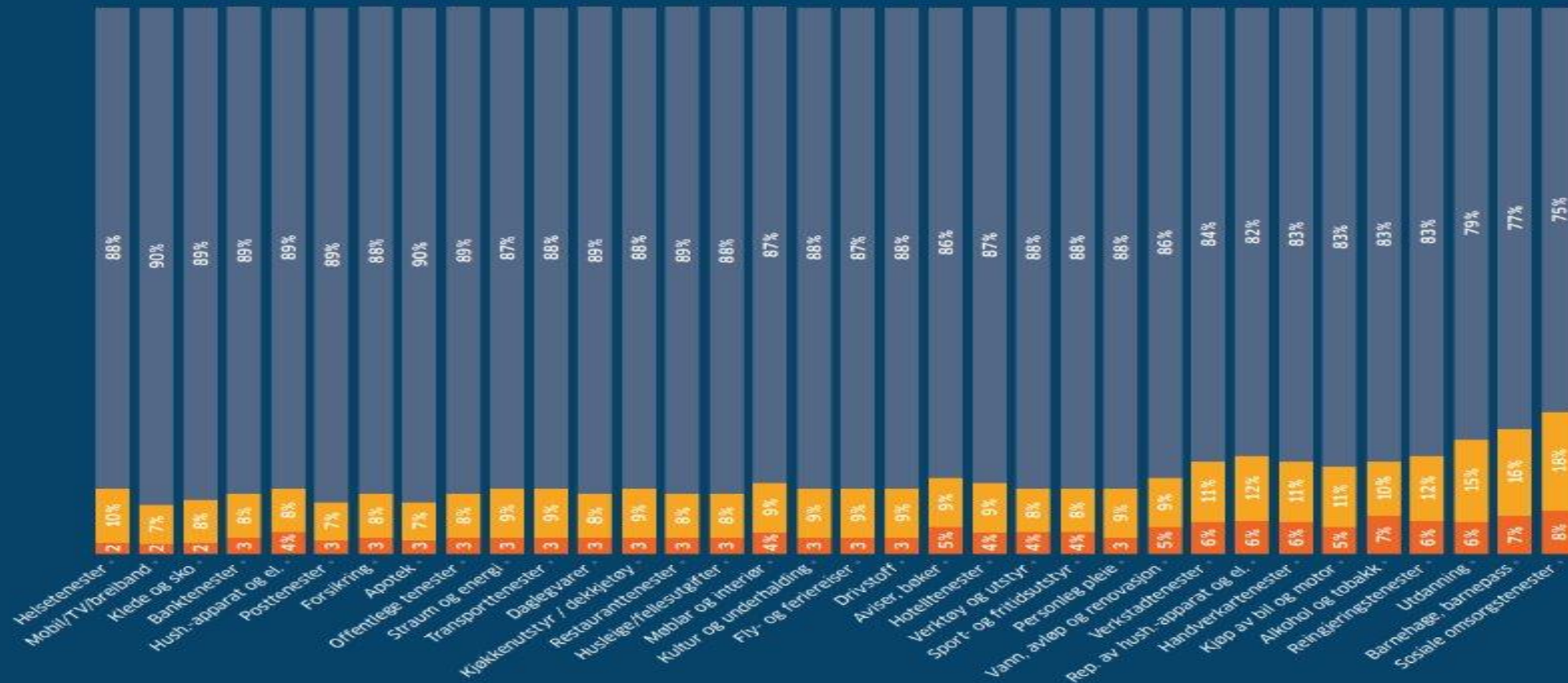
Elisabeth Realfsen

Forbrukernes tilgang til varer og tjenester

Kilde: Utanforskap i forbrukermarknadene, Forbrukerrådet 2022

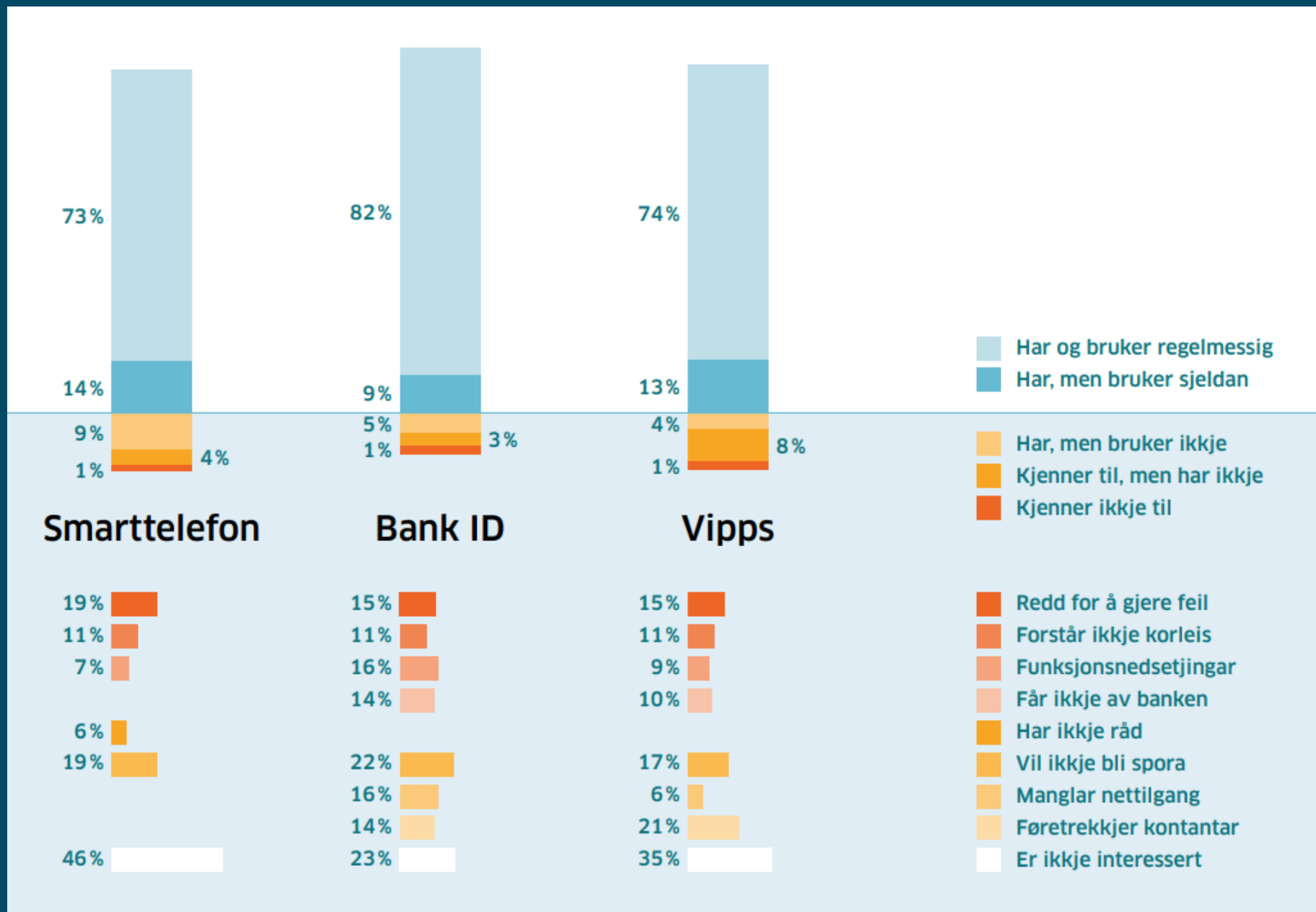

■ Får ikke bestilt og/eller betalt
■ Har hatt betydelege problem med å bestille og/eller betale det siste året
■ Bestiller og/eller betaler vanlegvis problemfritt

Ikke alle har verktøyene

4 pst
cirka 200 000 personer
disponerer ikke BankID

... og hvordan havnet vi her???

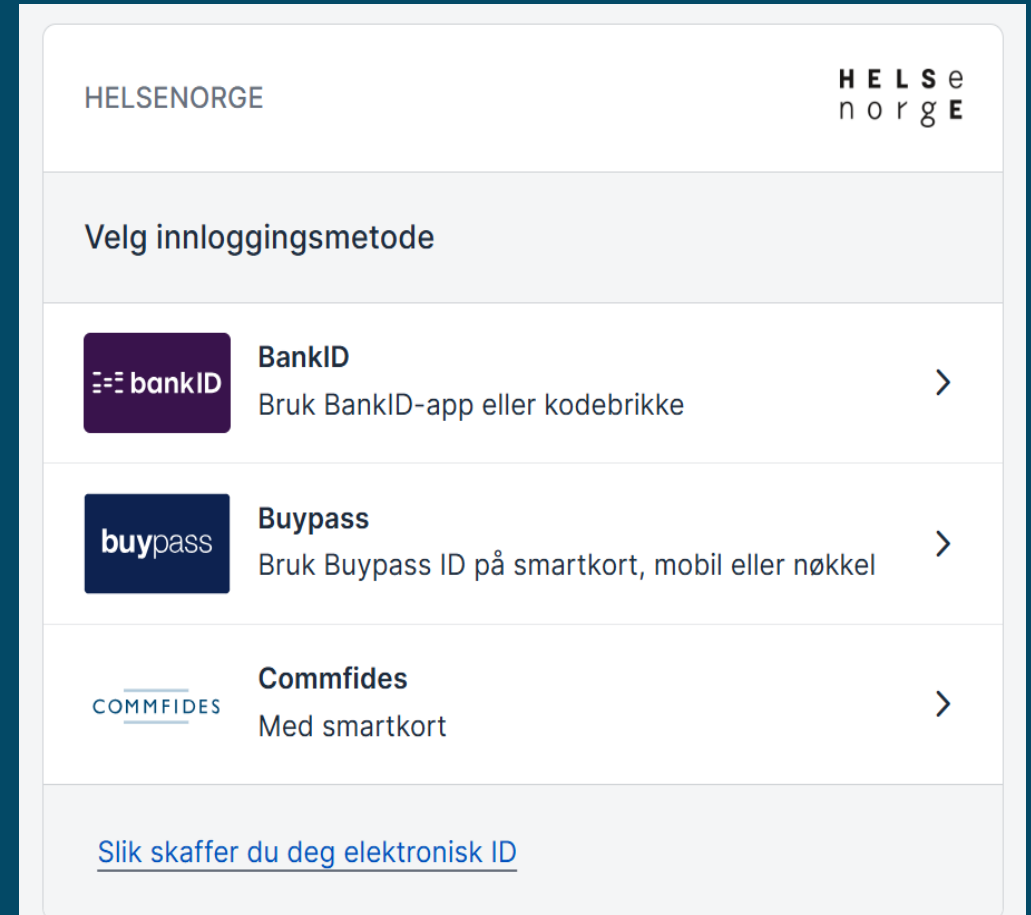
BankID:

Gir tilgang til kontopenger

Utløser risiko for hvitvasking og terrorfinansiering og lovpålagte mottiltak.

I praksis nødvendig for å få tilgang til egne helseopplysninger på nett o.l.

Logisk brist.

HELSE NORGE

HELS E
n o r g e

Velg innloggingsmetode

	BankID Bruk BankID-app eller kodebrikke	>
	Buypass Bruk Buypass ID på smartkort, mobil eller nøkkel	>
	Commfides Med smartkort	>

[Slik skaffer du deg elektronisk ID](#)

Nødvendige konsekvenser av digitaliseringsstrategien:

Regjeringen

«Norge skal bli verdens mest digitaliserte land»

Ny nasjonal digitaliseringsstrategi 2024

Forbrukerrådet

Tilrettelegging for dette:

Alle med rett til offentlige tjenester må ha

- Digital tilgang
- Alternativ tilgang

Nasjonal eID på høyeste sikkerhetsnivå – haster!

- To funksjoner: 1) Utstedelse og 2) Teknisk drift

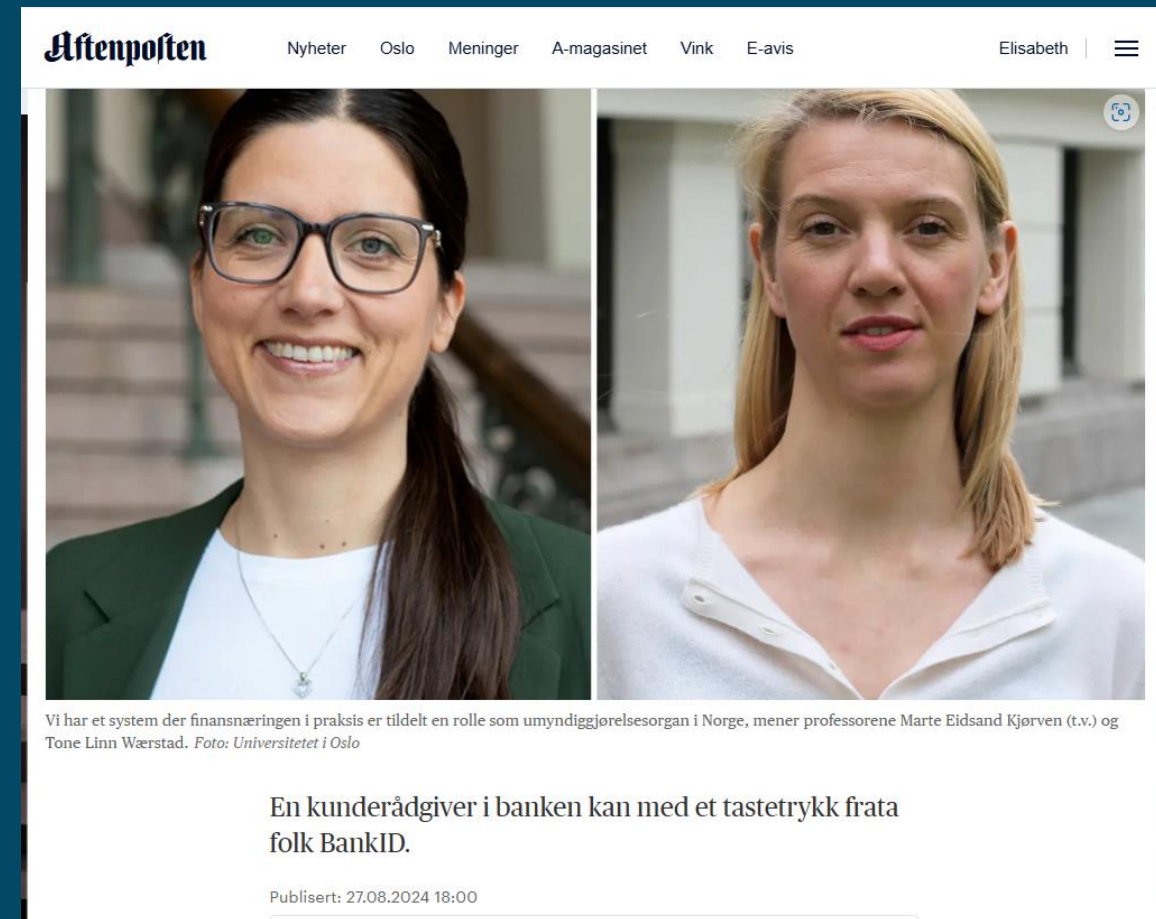
Utstedelsen

Må skje under demokratisk kontroll

Enkeltvedtak må kunne påklages iht
forvaltningsloven

BankID utstedes i dag av den enkelte
bank etter risikovurderinger - ikke av
driftsorganisasjonen BankID
BankAxept AS

Buypass og Commfides er heller ikke
forvaltningsorganer

Aftenposten Nyheter Oslo Meninger A-magasinet Vink E-avis Elisabeth

Vi har et system der finansnæringen i praksis er tildelt en rolle som umyndiggjørelsesorgan i Norge, mener professorene Marte Eidsand Kjørven (t.v.) og Tone Linn Wærstad. Foto: Universitetet i Oslo

En kundefrådgiver i banken kan med et tastetrykk frata folk BankID.

Publisert: 27.08.2024 18:00

Teknisk drift

Tre miljøer allerede

HELSE NORGE

HELSE
norGE

Velg innloggingsmetode

 BankID
Bruk BankID-app eller kodebrikke >

 Buypass
Bruk Buypass ID på smartkort, mobil eller nøkkel >

 Commfides
Med smartkort >

[Slik skaffer du deg elektronisk ID](#)

To mulige spor (minst)

Alt 1

En nasjonal eID som supplerer BankID mfl

Få brukere

Mye arbeid per bruker i utstedelsesfasen

Alt 2

En nasjonal eID som erstatter og integrerer BankID

Mange brukere

Stor investering

Viderefører «alle nøkler på ett knippe»

Større risiko for ID-tyveri enn ved Alt 1?

Finans Norge

Diskusjon

3. NBO 2030 status

Fremtidens NBO

Orientering om status

Betalingsforum // 31.mars 2025

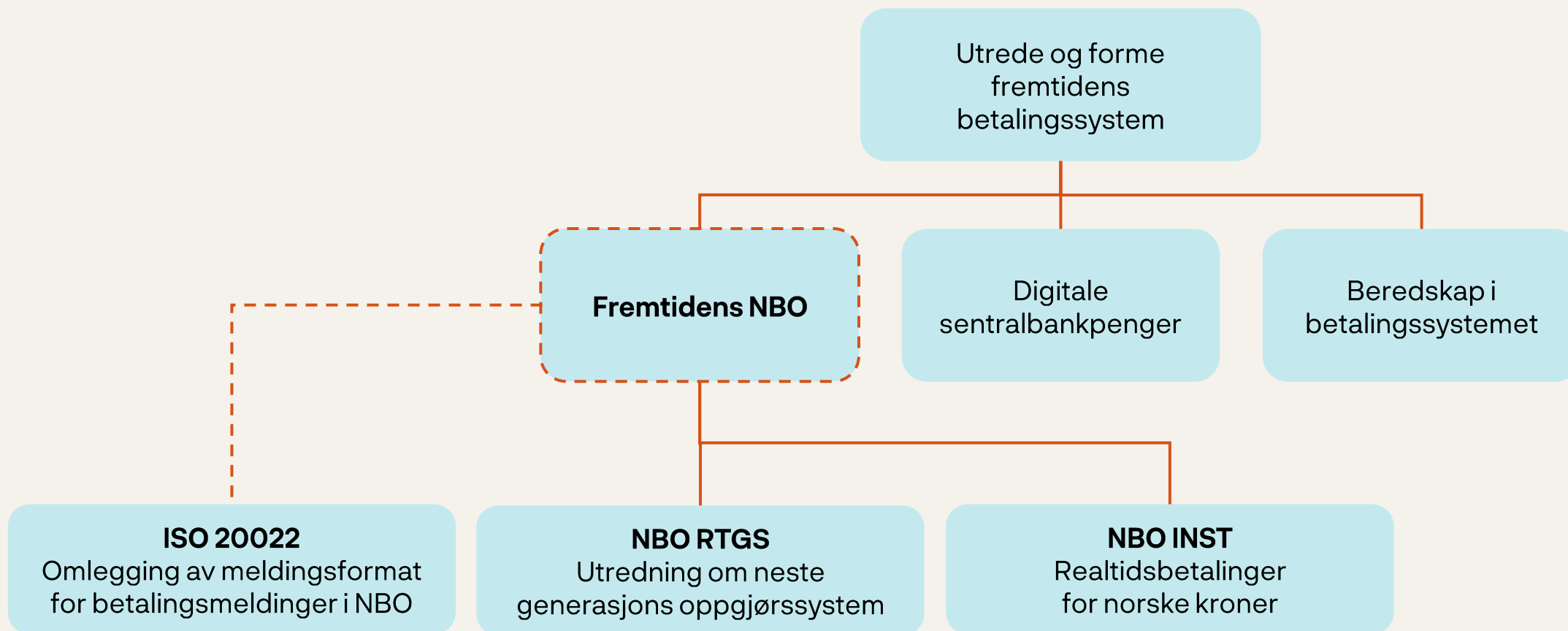
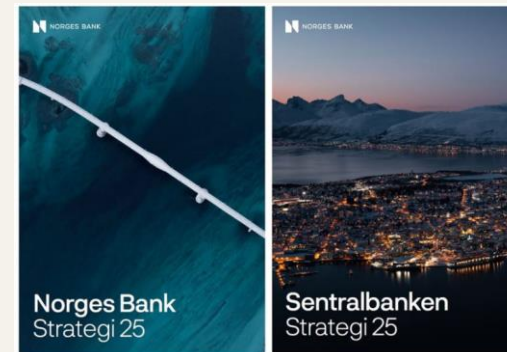
Norges Banks oppgjørssystem

Et system – to tjenester

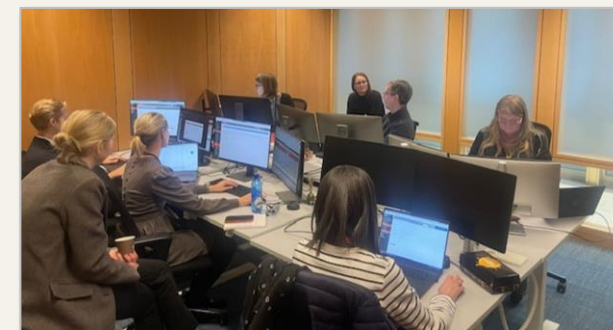
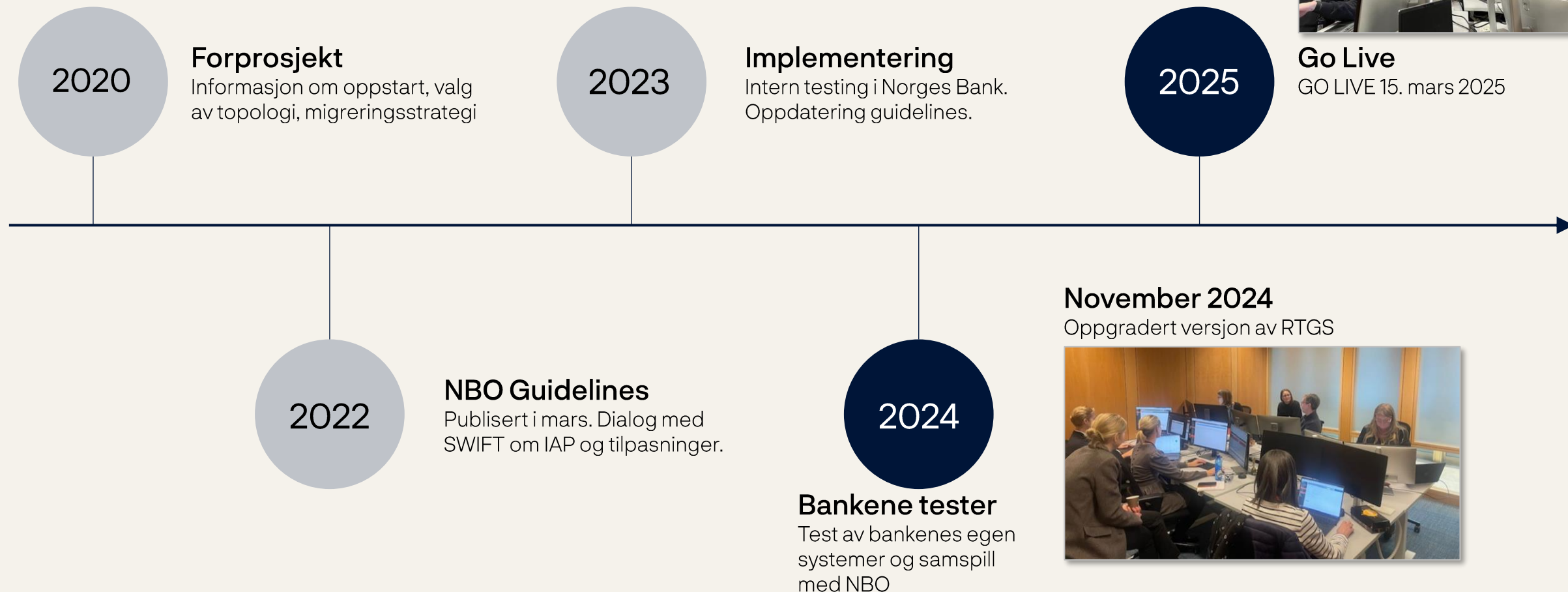
Strategi 25

Utredning og formidling av fremtidens betalingssystem

ISO 20022

Omlegging av meldingsformat for betalingsmeldinger i NBO

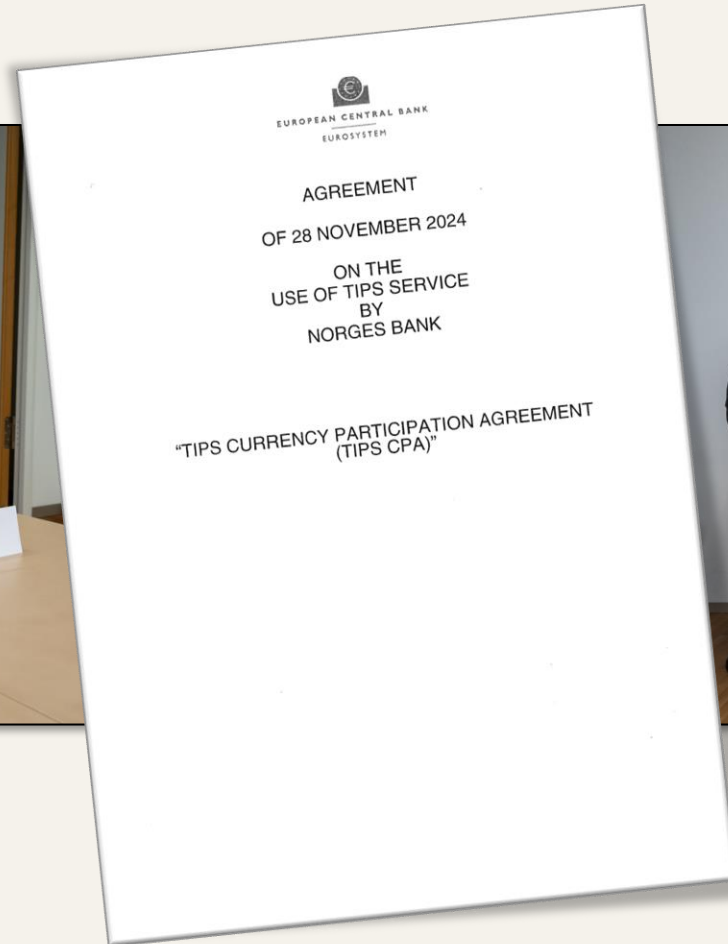

NBO INST

Prosjektplaner og organisering

Norges Bank har signert avtale om å delta i Eurosystemets samarbeid om oppgjør av realtidsbetalinger

Etablering av den nye oppgjørstjenesten

NBO INST-prosjektet skal

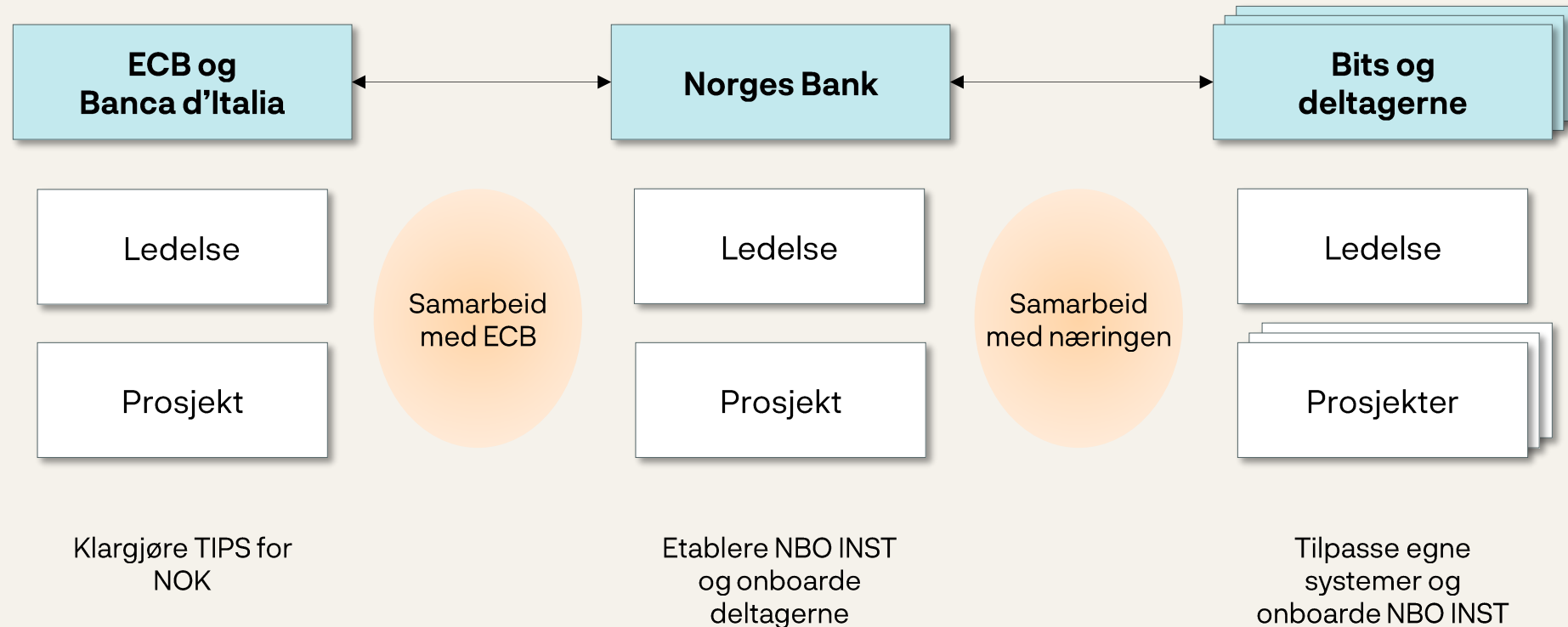
- 1) Etablere NBO INST som ny oppgjørstjeneste i NBO
- 2) Onboarder bankene som deltar i NICS Real over til NBO INST tjenesten

Utenfor prosjektet (håndteres av andre initiativer i banken):

- Nye tjenester (valutakryssende betalinger)
- Kontohold for nye aktører

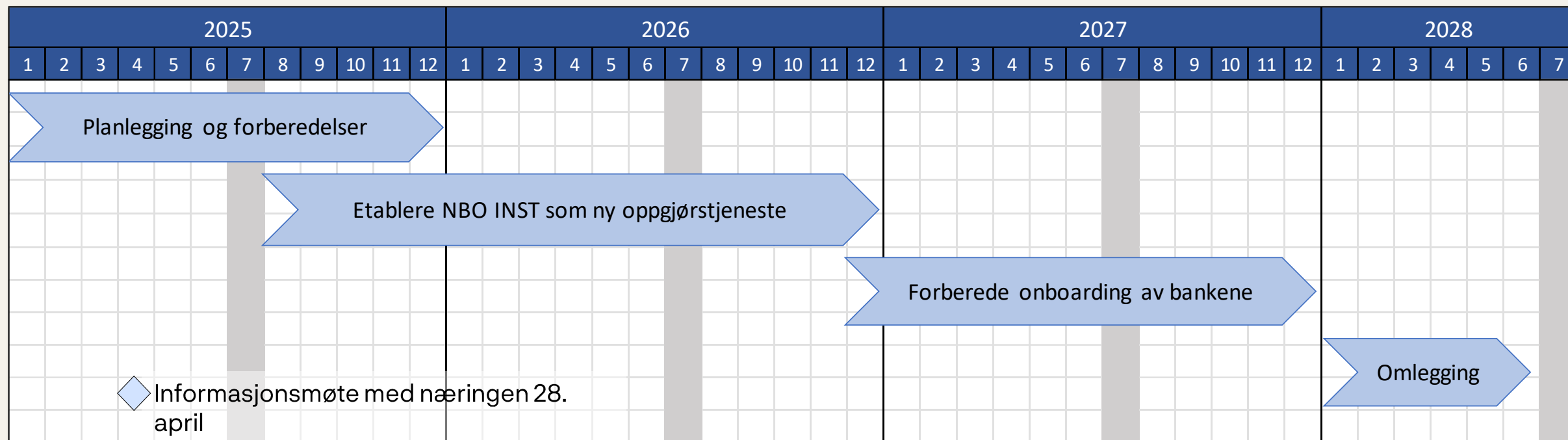
Norges Bank vil i samarbeid med næringen planlegge for at overgangen til den nye oppgjørstjenesten kan gjennomføres med lavest mulig risiko for alle berørte parter

Etableringen av NBO INST er et samarbeid mellom mange aktører og som koordineres av Norges Bank

NBO INST etableres innen 1. halvår 2028

Over 100 banker tilbyr i dag tjenester med realtidsbetalinger

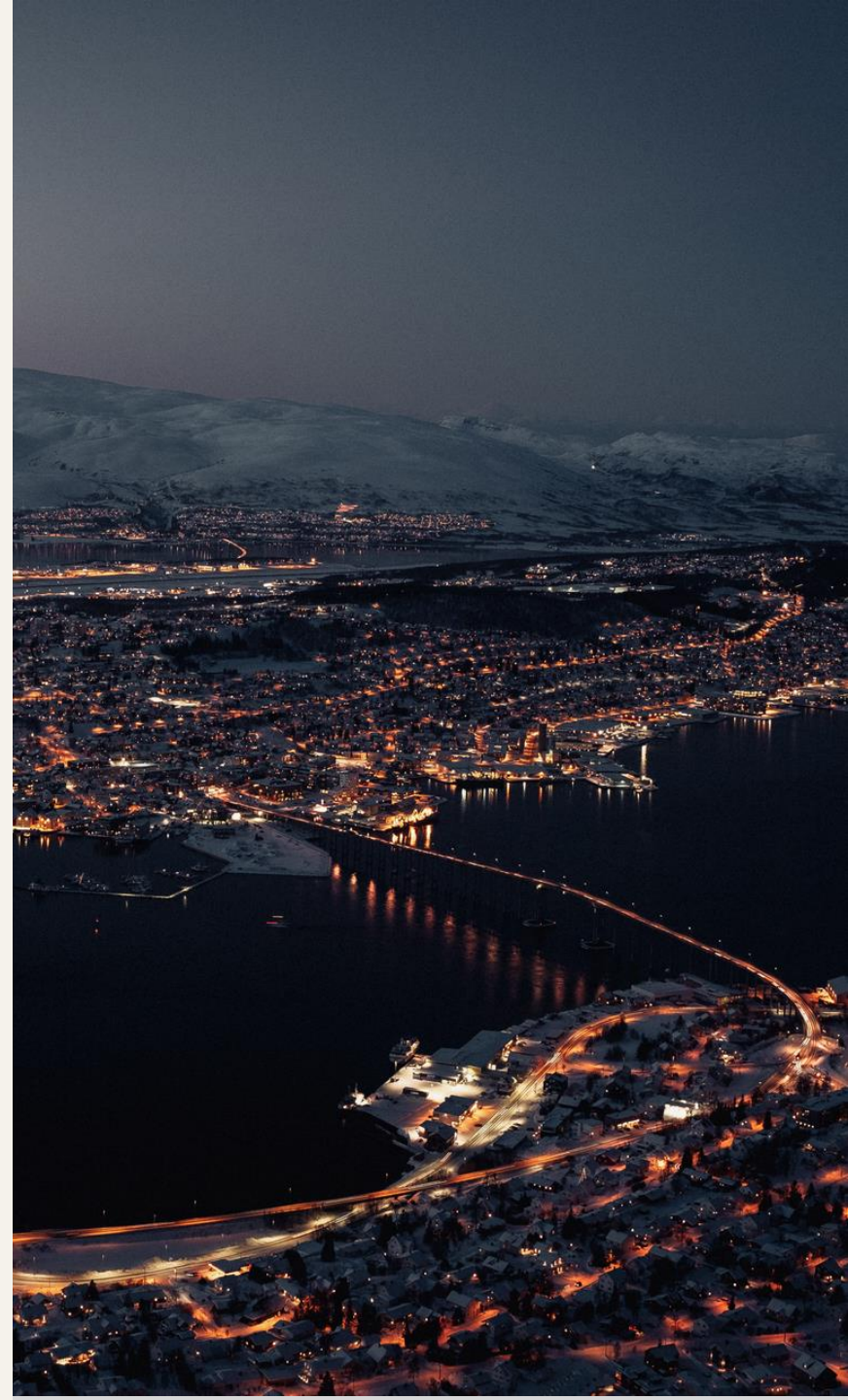

Norges Bank vil i samarbeid med næringen planlegge for at overgangen til den nye oppgjørstjenesten kan gjennomføres med lavest mulig risiko for alle berørte parter.

Oppgjørstjenesten for realtidsbetalinger vil bli tatt i bruk i løpet av første halvår 2028.

NBO RTGS

Status

Pressemelding

4. februar

Pressemelding

Norges Bank innleder formell dialog med ESB om deltakelse i oppgjørssystemet T2

Norges Bank har utredet to alternative retninger for neste generasjons oppgjørssystem. Vurderingen er at deltakelse i oppgjørssystem (T2) sammen med de nordiske landene er det beste valget for et effektivt og sikkert betalingssystem på lang sikt. Norges Bank innleder nå formell dialog med Den europeiske sentralbanken (ESB) for gjenstående avklaringer før en endelig beslutning fattes.

– Vår vurdering er at samarbeid med nordiske og andre europeiske sentralbanker er det beste valget for sikker og stabil drift av oppgjørssystemet i et langsiktig perspektiv, sier sentralbanksjef Ida Wolden Bache.

Norges Banks oppgjørssystem (NBO) er kjernen i det norske betalingssystemet. NBO fungerer godt i dag. Imidlertid har teknologisk utvikling, lang implementeringstid for oppgjørssystemer og våre nabolands valg av oppgjørplattform, gjort det nødvendig å

Høringsbrev

18. februar

Brev

Høring om neste generasjons oppgjørssystem i norske kroner og deltakelse i oppgjørssystemet T2.

Norges Banks brev av 18. februar til banker, finansforetak, banknæringens fellesorganer og andre interessenter.

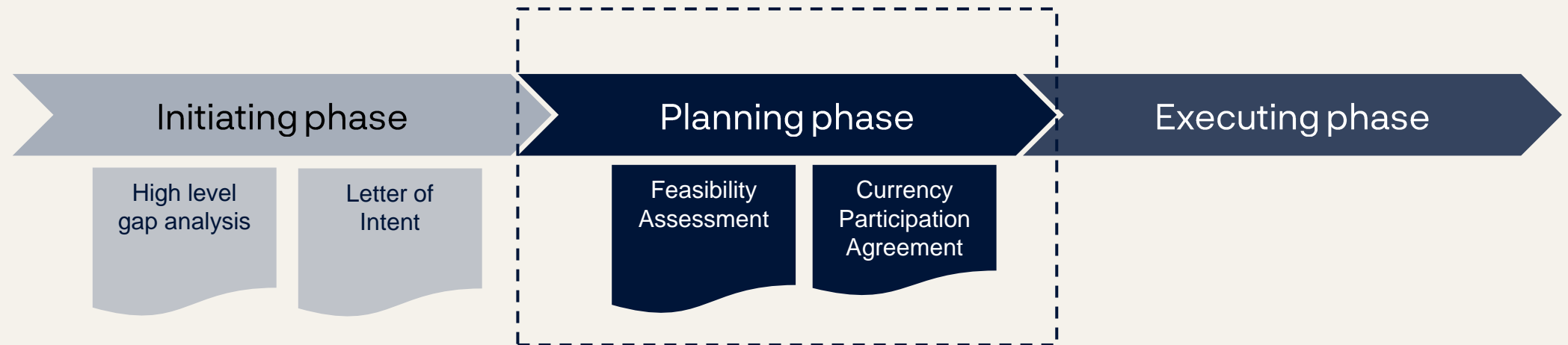
Teknologisk utvikling og endringer i oppgjørssystemene i våre naboland har gjort det nødvendig å utrede fremtidens oppgjørssystem i Norge. Norges Bank har derfor satt i gang en utredning om neste generasjons oppgjørssystem som del av arbeidet med Norges Banks strategi. Norges Bank har vurdert to alternative retninger: Å anskaffe en ny dedikert plattform for NBO som vi har i dag, eller å knytte oss til en felles plattform gjennom eurosystemets T2, slik våre nordiske naboland nå gjør.

Vurderingen er at deltakelse i T2 sammen med de nordiske landene er det beste valget for et effektivt og sikkert betalingssystem på lang sikt.

Norges Bank innleder nå formelle samtaler med Den europeiske sentralbanken (ESB) som starter en prosess med gjensidig informasjonsutveksling for nødvendige avklaringer. Blant annet er det behov for mer informasjon for noen gjenstående spørsmål

Standard process for onboarding

ECB

Planer og utredning av faglige tema, koordineres med de andre nordiske landene som er i tilsvarende prosess

4. Åpen post – ordet er fritt

5. Eventuelt